

Folketingets Erhvervsudvalg

ERHVERVS MINISTEREN

3. september 2021

Besvarelse af spørgsmål 14 ad B 125 stillet af udvalget den 23. august 2021 efter ønske fra Anne Honoré Østergaard (V).

ERHVERVS MINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Spørgsmål 14:

Det fremgår af svar på B 125 – spm. 7 af 12. august, at ministeren mener, at ansvaret for sikkerheden af de produkter, der via online-markedspladserne sælges til europæiske forbrugere fra sælgere i Kina og andre tredjelande, skal ligge hos sælgeren eller fabrikanten i tredjelandet.

Tlf. 33 92 33 50

Fax 33 12 37 78

CVR-nr. 10 09 24 85

EAN nr. 5798000026001

em@em.dk

www.em.dk

Vil ministeren helt konkret beskrive, hvordan forbrugerne skal få erstatning, hvis et produkt fra et tredjeland solgt gennem en onlinemarkedsplads viser sig at være defekt og forårsager skade på personer eller ting? Skal forbrugerne f.eks. søge erstatning i Kina, hvis et defekt produkt fra en kinesisk sælger har forårsaget skade på helbred eller bolig? Synes ministeren, at dette er hensigtsmæssigt ud fra en forbrugerbeskyttelsesdagsorden?

Vil ministeren samtidig oplyse, hvilket retsgrundlag forbrugeren skal bygge sit krav på, når der er tale om et produkt fra et tredjeland, der er solgt gennem den beskrevne forretningsmodel?"

Svar:

Da spørgsmålet vedrører produktansvarsloven, har jeg indhentet bidrag fra Justitsministeren, som oplyser følgende:

”Justitsministeriet finder det hensigtsmæssigt indledningsvist at tydeliggøre forskellen på reglerne om produktsikkerhed og produktansvar. Reglerne om produktsikkerhed, der henhører under Erhvervsministeriets ressort, indeholder en række krav til mærkning, emballage, egenskaber osv., som forskellige typer af produkter skal overholde. Reglerne om produktansvar, der henhører under Justitsministeriets ressort, regulerer erstatningsspørgsmålet i tilfælde, hvor et defekt produkt har forvoldt skade.

Efter produktansvarsloven påhviler ansvaret for skader forårsaget af en defekt ved et produkt den producent og mellemhandler, der har produceret eller leveret det defekte produkt.

Det afgørende er således, hvem der anses for at være producent og mellemhandler.

Den, der fremstiller et færdigt produkt, et delprodukt eller en råvare, den, der frembringer eller indsamler et naturprodukt, samt den, der ved at anbringe sit navn, mærke eller andet kendetegn på produktet udgiver sig for at være dets producent, anses for at være producent.

Den, der som led i sin erhvervsvirksomhed indfører et produkt i EU med henblik på videresalg, udlejning, leasing eller anden form for omsætning, anses endvidere for at være producent.

Som mellemhandler anses den, som erhvervmæssigt bringer et produkt i omsætning uden at anses som producent.

Ved handel på en onlinemarkedsplads, hvor en forbruger handler med en tredjepart, vil denne tredjepart være at anse som sælger (herved forstås producent eller mellemhandler). Dermed handler en forbruger i sådanne tilfælde ikke med udbyderen af selve markedspladsen, der således ikke anses for producent eller mellemhandler i produktansvarslovens forstand.

I de tilfælde, hvor en dansk forbruger handler direkte med en sælger fra et tredjeland, vil det være den danske forbruger, der selv indfører produktet i Danmark. Dermed er der ikke en mellemhandler i EU, der kan betragtes som producent og derved ansvarlig for produktskader.

Det vil derfor som udgangspunkt være den sælger, man har handlet med, der er ansvarlig for produktskader forårsaget af et defekt produkt, såfremt betingelserne i produktansvarslovgivningen i øvrigt er opfyldt. Derfor er det som udgangspunkt også sælgeren, erstatningskravet skal rejses mod.

Dette udgangspunkt kan ændre sig, hvis eksempelvis en onlinemarkedsplads anbringer sit navn, mærke eller kendetegn på produktet og dermed udgiver sig for at være dets producent. I et sådant tilfælde følger det som beskrevet af produktansvarsloven, at onlinemarkedspladsen som udgangspunkt vil blive betragtet som producent, hvorfor markedspladsen vil bære ansvaret for produktskaden.

En anden problemstilling er, at det kan være praktisk vanskeligt at inddrive sit krav, hvis den ansvarlige (sælgeren) befinder sig i et tredjeland.

Som beskrevet kan importøren af et produkt til EU blive anset for producent i produktansvarslovens forstand og dermed bære et produktansvar, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt. Når en dansk forbruger køber et produkt, der er produceret i et tredjeland, men på købstidspunktet er importeret til EU, kan importøren således være at anse for producent, såfremt importøren har indført produktet i EU som led i sin erhvervsvirksomhed med henblik på videresalg, udlejning, leasing eller anden form for omsætning.

Den ovenfor beskrevne retsstilling følger af reglerne i produktansvarsloven, der implementerer Rådets direktiv 85/374/EØF om produktansvar. Da direktivet inden for sit anvendelsesområde er et totalharmoniseringsdirektiv, kan Danmark ikke udvide reglerens anvendelsesområde. Ændringer i reglerne skal i stedet foretages i regi af EU.

Det kan i den forbindelse oplyses, at Kommissionen den 30. juni 2021 offentliggjorde en ”Inception Impact Assessment” vedrørende betydning af den teknologiske udvikling og cirkulærøkonomi for produktansvarsdirektivet, som bl.a. indeholder forskellige oplæg til eller bud på ændring af produktansvarsdirektivet med henblik på at imødegå problemstillinger i forhold til onlinemarkedspladser. Kommissionen forventer at foretage en høring i 3. kvartal 2021. Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt noget konkret forslag til ændring af produktansvarsdirektivet. Det er naturligvis et arbejde, som Justitsministeriet vil følge tæt.

Det bemærkes i øvrigt, at der derudover kan være grundlag for, at køberen kan gøre misligholdelsesbeføjelser gældende efter de køberetlige regler, idet produktets defekt ofte vil udgøre en køberetlig mangel.

Justitsministeriet har i lovforslag nr. L 223 (2020-21) om ændring af købeloven og lov om markedsføring som følge af implementering af varedirektivet og direktivet om digitalt indhold bemærket, at det af hensyn til forbrugerbeskyttelsen bør overvejes, om muligheden for at udvide sælgerbegrebet til at omfatte onlineplatforme, der ikke allerede betragtes som forbrugerens aftalepart i henhold til varedirektivet og direktivet om digitalt indhold, skal benyttes. Justitsministeriet fandt, at spørgsmålets kompleksitet tilsiger, at en eventuel udvidelse

af sælgerbegrebet forudsætter en nærmere undersøgelse af effekten for forbrugerbeskyttelsen og implikationerne for erhvervslivet samt en nærmere afdækning af, hvilken form for udvidelse, der i givet fald bedst vil kunne opfylde det ønskede formål.”

Med venlig hilsen

Simon Kollerup